

PARAULES DE VIDA

Viure en l'Església

El dia 29 de juny celebrem la solemnitat dels sants apòstols Pere i Pau. Per als catòlics aquesta festa té un significat especial, perquè la referència al ministeri apostòlic és un dels elements característics de la nostra manera d'entendre l'Església i de viure en ella.

En aquest moment, per a gran part de la nostra societat la idea d'Església s'ha tornat estranya. Molts la veuen com una institució llunyana, en la seua consciència s'ha instal·lat un sentiment de desconfiança cap a ella i la miren amb ulls de sospita. Els pastors som conscients que les nostres ensenyances, que en altres èpoques eren rebudes sense discussió, actualment no gaudeixen en principi d'una acollida favorable, per la qual cosa constantment ens hem de justificar davant la societat. Aquests sentiments els viuen també molts cristians.

Hi ha un segon tret que caracteritza la vivència de la fe en el moment actual. En altres èpoques la fortalesa institucional de l'Església li conferia prestigi davant del nostre món. Per als catòlics era també un motiu d'orgull. Aquesta solidesa afavoria l'evangelització, perquè era valorada positivament dins i fora d'ella. Avui estem davant d'una sensibilitat distinta: es valora la senzillesa, la proximitat, l'espontaneïtat, la familiaritat o el sentiment a l'hora de viure la fe. De vegades tinc la sensació que una fortalesa institucional avui és més una dificultat que un avantatge per a l'evangelització. Molts cristians se senten còmodes en el seu grup, comunitat i parròquia, però la idea d'Església els resulta estranya.

La celebració d'aquesta festa és un moment per reforçar el nostre sentit de pertinença a l'única Església fundada per Crist, qui va confiar a Pere la missió de pasturar les seues ovelles i de confirmar els seus germans en la fe, donant-li l'autori-

tat per realitzar-la. És la mateixa Església que es va edificar sobre el ministeri dels apòstols que van anar per tot el món anunciant l'evangeli del Regne i invitant a tots a creure en Crist, fins a donar la vida per Ell. Aquesta Església avui es manté unida gràcies al ministeri dels bisbes en comunió amb el Papa, que és el successor de Pere i el principi de la unitat del Poble de Déu.

La memòria del martiri d'aquests dos amics del Senyor, als quals honorem el mateix dia i amb idèntica veneració, ha d'enfortir la nostra comunió amb el Papa i amb els nostres bisbes. Reconeixent que tots som éssers humans envoltats en debilitat i que ens podem equivocar, no s'entén que un catòlic confie més en ideologies alienes o contràries a la fe cristiana que en les ensenyances dels

seus pastors, les quals han de ser rebudes amb actitud de confiança com a criteri segur des del que orientar la vida cristiana.

D'altra banda, no podem quedar-nos tancats en la nostra xicoteta comunitat. L'Església no és una agrupació de grupets amb esperit sectari. Per a un catòlic el decisiu no és el seu grup sinó l'Església, i pertànyer a ella, malgrat les debilitats de tots els seus membres, és un honor perquè és una gràcia de Déu: de l'Església hem rebut la fe i rebem cada dia la gràcia que ens santifica.

Pregueu pel Papa i pels bisbes. L'oració de la comunitat ens sosté en el nostre ministeri.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

El buen pastor

¿Què pastor es ese que no duda en desatender a noventa y nueve ovejas fieles y obedientes con tal de salvar a la única descarriada? (cf. Jn 10,1-18) ¿No sería más sensato pensar en las noventa y nueve que no se han escapado del redil? ¿Será que ese pastor no las quiere a todas por igual? ¿será que tiene preferencia por la descarriada? Ante una tal situación se impone la cautela. Alejemos los juicios temerarios e intentemos entender al pastor. ¿Por qué no se

ha quedado a cuidar de las noventa y nueve ovejas? Quizás ha pensado que en ese preciso momento las noventa y nueve no le necesitaban, pues ya se sabían cuidar solas.

Lo que sucede en la vida es que siempre hay alguien que se pierde, que no consigue permanecer en el redil, al amparo de la seguridad que ofrece la ley; alguien que escapa en busca de otros recintos, quizás menos seguros pero con toda probabilidad más atractivos. Eso es lo que, en realidad,

preocupa a Jesús. En la parábola del Evangelio, los justos rechazan a la única oveja que se ha perdido. En lugar de dar gracias a Dios por haber recibido la fuerza de mantenerse fieles a la Ley, utilizan su fidelidad como un arma para atacar al más débil, para excluir a la oveja descarriada. Apesadumbrado, Jesús no acepta la dureza de corazón de aquellos justos ni tampoco la nuestra. Bajo ningún concepto.

Dra. Núria Calduch-Benages

PALABRAS DE VIDA

Vivir en la Iglesia

El día 29 de junio celebramos la solemnidad de los santos apóstoles Pedro y Pablo. Para los católicos esta fiesta tiene un significado especial, porque la referencia al ministerio apostólico es uno de los elementos característicos de nuestra manera de entender la Iglesia y de vivir en ella.

En este momento, para gran parte de nuestra sociedad la idea de Iglesia se ha vuelto extraña. Muchos la ven como una institución lejana, en su conciencia se ha instalado un sentimiento de desconfianza hacia ella y la miran con ojos de sospecha. Los pastores somos conscientes de que nuestras enseñanzas, que en otras épocas eran recibidas sin discusión, actualmente no gozan en principio de una acogida favorable, por lo que constantemente nos tenemos que justificar ante la sociedad. Estos sentimientos los viven también muchos cristianos.

Hay un segundo rasgo que caracteriza la vivencia de la fe en el momento actual. En otras épocas la fortaleza institucional de la Iglesia le confería prestigio ante nuestro mundo. Para los católicos era también un motivo de orgullo. Esta solidez favorecía la evangelización, porque era valorada positivamente dentro y fuera de ella. Hoy estamos ante una sensibilidad distinta: se valora la sencillez, la cercanía, la espontaneidad, la familiaridad o el sentimiento a la hora de vivir la fe. A veces tengo la sensación de que una fortaleza institucional es hoy más una dificultad que una ventaja para la evangelización. Muchos cristianos se sienten cómodos en su grupo, comunidad y parroquia, pero la idea de Iglesia les resulta extraña.

La celebración de esta fiesta es un momento para reforzar nuestro sentido de pertenencia a la única Iglesia fundada por Cristo, quien confió a Pedro la misión de apacentar sus ovejas y de confirmar a sus hermanos en la fe, dándole la autoridad para realizarla. Es la misma Iglesia que se edificó sobre el ministerio de los apóstoles que fueron por todo el mundo anunciando el evangelio del Reino e invitando a todos a creer en Cristo, hasta dar la vida por Él. Esta Iglesia hoy se mantiene unida gracias al ministerio de los obispos en comunión con el Papa, que es el sucesor de Pedro y el principio de la unidad del Pueblo de Dios.

La memoria del martirio de estos dos amigos del Señor, a quienes honramos el mismo día y con idéntica veneración, debe fortalecer nuestra comunión con el Papa y con nuestros obispos. Reconociendo que todos somos seres humanos envueltos en debilidad y que nos podemos equivocar, no se entiende que un católico confíe más en ideologías ajenas o contrarias a la fe cristiana que en las enseñanzas de sus pastores, que deben ser recibidas con actitud de confianza como criterio seguro desde el que orientar la vida cristiana.

Por otra parte, no podemos quedarnos encerrados en nuestra pequeña comunidad. La Iglesia no es una agrupación de grupitos con espíritu sectario. Para un católico lo decisivo no es su grupo sino la Iglesia, y pertenecer a ella, a pesar de las debilidades de todos sus miembros, es un honor porque es una gracia de Dios: de la Iglesia hemos recibido la fe y recibimos cada día la gracia que nos santifica.

Orad por el Papa y por los obispos. La oración de la comunidad nos sostiene en nuestro ministerio.

† **Enrique Benavent Vidal**
Obispo de Tortosa

Aixeca't, confia i camina

Alçar-nos del pecat, confiar en la misericòrdia de Déu i caminar amb la seva gràcia és el procés de conversió que marca tota la vida cristiana. Aquesta fou la música de fons de la passada jornada diocesana amb joves que celebrarem la tarda del dissabte 6 de maig al Seminari. Un centenar d'adolescents

i joves varen participar de la trobada.

Fou una tarda —com ens digué el Sr. Bisbe— per trobar-nos i conviure, reflexionar i pregar i fins sentir-nos enviats per donar testimoni de la nostra fe. Vàrem combinar la frescor d'una dinàmica d'acollida, en la profunditat dels tallers, l'entregut joc me-

ga Party i un intens enviament per compartir en tots que amb l'amor de Déu TOT és possible.

La jornada venia preparada per tot un material previ amb unes catequesis sobre el cartell i l'himne, unes propostes de pregària per a adolescents i joves, una enquesta, un testimoni i també les bases per al concurs del Mannequin Challenge que vàrem fer durant la tarda. Material que també podem fer servir per continuar i concretar en les parròquies el treball de la jornada.

Gràcies a totes les persones que vàreu fer possible una tarda diferent i engrescadora amb els més joves de la nostra diòcesi.

Equip de la delegació de Pastoral Juvenil

XXXI Trobada interdiocesana de Vida Creixent a Solsona

El dia 9 de maig, el moviment cristià de gent gran «Vida Creixent» celebrà a Solsona la XXXI Trobada interdiocesana dels bisbats de Catalunya i les Illes. De la nostra diòcesi vam participar-hi 19 membres, presidits per la nostra coordinadora diocesana, Sra. Encarna Gisbert. A l'autocar vam fer la pregària d'anada, dirigida per Mn. Joan Bajo, consiliari diocesà.

Arribats a Solsona, el punt de trobada fou el Pavelló Polivalent, on després de les paraules de benvinguda, va tenir lloc la «Dissertació històrica territorial del bisbat de Solsona». Tot seguit ens aplegarem a la Catedral nou-cents trenta membres, presidits pel coordinador interdiocesà, Sr. Sergi Òliba, de Barcelona. Vam gaudir d'una jornada de pregària, amistat i germanor, sentint-nos tots plegats Església de Jesucrist en el marc de l'Església diocesana de Solsona.

L'Eucaristia fou presidida pel Sr. Bisbe, Mons. Xavier Novell, i concelebrada per quaranta-cinc sacerdots. Tot seguit ens vam desplaçar altra vegada al Pavelló Polivalent per compartir un dinar de germanor preparat molt acuradament per la diòcesi am-

fitriona. Havent dinat, ens vam acomiadar amb el cant *L'hora dels adéus* i amb l'esperança de retrobar-nos l'any vinent a Montserrat.

Donem les gràcies a la diòcesi de Solsona per la seva acollida i que la nostra Mare, sota les diferents advocacions, ens acompanyi a tots. Entre d'altres la Mare de Déu de la Cinta als de Tortosa i als de Solsona la Mare de Déu del Claustre.

Maria Joana Querol

Vicecoordinadora diocesana de Vida Creixent

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «Maria ens ensenya a confiar en Déu fins i tot quan tot sembla mancat de sentit, fins i tot quan Ell sembla estar amagat» (21 de maig).

@Pontifex: «Estem cridats no a viure els uns sense els altres, per sobre o contra els altres, sinó amb, pels i en els altres» (22 de maig).

@Pontifex: «És en el diàleg on es pot projectar un futur compartit. És a través del diàleg com construïm la pau, tenint cura de tothom» (23 de maig).

@Pontifex: «El futur de les nostres societats requereix de tothom atenció concreta cap a la vida, especialment per part de les institucions» (26 de maig).

La Visita Pastoral a les parròquies de Godall i Ulldecona

Continuant la Visita Pastoral que està realitzant a l'arxiprestat Montsià-La Tinença, el Sr. Bisbe, D. Enrique Benavent, s'ha fet present en els primers dies del mes de maig a les parròquies de la Transfiguració del Salvador de Godall, i de Sant Lluç evangelista d'Ulldecona, que vivien d'aquesta manera i amb molta senzillesa un temps de gràcia molt especial.

Dimecres 3 de maig començava la Visita als vols de migdia amb el desplaçament a l'Ajuntament d'Ulldecona per saludar l'alcalde, la Sra. Núria Ventura. En acabar, D. Enrique va fer una primera ronda de visites als malalts en els seus domici-

lis fins a l'hora de dinar. A la tarda, va fer-se present a l'Ajuntament de

Godall per saludar igualment el seu alcalde, Sr. Francisco Aguiar, i una

representació de la Corporació Municipal. Continuà visitant alguns malalts godallencs. Retornat a Ulldecona, tingué una trobada amb la comunitat de Monges Agustines, on a continuació va celebrar l'Eucaristia, que va servir també per donar gràcies a Déu pels 90 anys de vida de Mn. Juan José Millán, sacerdot emèrit fill del poble, «vicari» de la nostra parròquia.

Diumenge 7 de maig i dimarts 9 va continuar la Visita amb tot un seguit d'actes i reunions. Que sapiguem aprofitar aquest temps de gràcia per créixer en la fe, l'esperança i l'amor.

Mn. Blai Ruiz

L'Hospitalitat de Lourdes a Montserrat

El segon dissabte del mes de maig les Hospitalitats diocesanes de la Mare de Déu de Lourdes amb seu a Catalunya, ens trobem a Mont-

serrat per fer un dia de convivència, aquest any va ser el dia 13.

De la nostra diòcesi vam participar 36 persones de diferents pobles.

Va ser un dia on el punt central va ser l'Eucaristia, que aquest any

la va presidir el bisbe de Vic, Mons. Roman Casanova.

En acabar, un dinar de germanor i, a les 17 hores, varem tornar cap als nostres pobles.

Aquesta és una jornada on també ens anirem per participar en el pelegrinatge diocesà que estem a les portes de realitzar.

Mn. Jordi Centelles
Consiliari de l'Hospitalitat de Lourdes

Confirmacions a Bot

Passat dissabte el nostre Bisbe confirmava a Bot a 4 nois i noies. Va ser un dia de gran festa per al poble.

Acompanyats de la coral Sant Blai i de molta gent de la parròquia vam gaudir d'una emotiva celebració.

Mn. David Arasa

AGENDA

► **Dilluns 26.** Comissió Permanent de la Conferència Episcopal Espanyola.

► **Del 29 de juny al 3 de juliol.** Pelegrinatge diocesà a Lourdes.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

26. ■ Dilluns (lit. hores: 4a setm.) [Gn 12,1-9 / Sl 32 / Mt 7,1-5]. *Lleida, Sant Feliu de Llobregat, Tortosa i Urgell*: sant Josepmaria Escrivà de Balaguer (Barbastre, 1902 - Roma, 1975), prev., fund. Opus Dei; sant Pelai o Pelagi, mr., a Còrdova (925), nat a Galícia, venerat a Oviedo; sant David, ermità (s. V).

27. ■ Dimarts [Gn 13,2.5-18 / Sl 14 / Mt 7,6.12-14]. □ Sant Ciril d'Alexandria (370-444), bisbe i doctor de l'Església; Mare de Déu del Perpetu Socors, patrona de la Seguretat Social i del cos de sanitat.

28. ■ Dimecres [Gn 15,1-12.17-18 / Sl 104 / Mt 7,15-20]. Sant Ireneu (s. II), bisbe de Lió i mr., deixeble de Policarp d'Esmirna; sant Pau I, papa (757-767).

29. ■ Dijous [Fets 12,1-11 / Sl 33 / 2Tm 4,6-8.17-18 / Mt 16,13-19]. Sts. Pere i Pau: St. Pere (o Quefes), de Betsaida, i St. Pau (o Pol), de Tars, apòstols, puntals de l'Església (s. I).

30. ■ Divendres [Gn 17,1.4-5.9-10.15-22 / Sl 127 / Mt 8,1-4]. ■ Sants protomàrtirs de l'Església romana, en temps de Neró (s. I); sant Marçal de Lletotges, bisbe; santa Emilian, vg.

JULIOL

1. ■ Dissabte [Gn 18,1-15 / Sl: Lc 1,46-55 / Mt 8,5-17]. Sant Domicià, abat; sant Aaró o Aaron, germà de Moisès i primer sacerdot de l'antiga aliança (s. XIII aC); santa Elinor (Leonor), mr.

2. ■ Diumenge vinent, XIII de durant l'any (lit. hores: 1a setm.) [2R 4,8-11.14-16a / Sl 88 / Rm 6,3-4.8-11 / Mt 10,37-42]. Sants Bernadí Realino, Joan-Francesc Regis i Francesc Gerónimo, i els beats Julià Maunoir i Antoni Balducci, prevs. jesuïtes i mrs.

Diumenge XII de durant l'any

COMENTARI

Per l'amor que us té el vostre Pare Déu, valeu molt

Jeremies predica que acceptar el jou de Babilònia és camí de retorn al Senyor si es reconeix el remei purificador de l'exili. Però els seus compatriotes el tenen per venut als babilonis.

Les «confessions» expressen la tragèdia personal. La darrera (20,7-18), amarga al principi i desesperança al final, té al centre un acte de confiança total en Déu:

Senyor, m'has seduït i m'he deixat seduir. La Paraula es torna dintre meu com un foc devorador: he provat d'apagar-lo i no he pogut.

La dinàmica del paral·lelisme antitètic regeix la comparació entre Crist i Adam.

Als homes ens espera un destí definitiu de Mort o de Vida segons l'adhesió lliure de cadascú a Adam o a Crist.

La força mortífera del Pecat ha estat vençuda per Crist, a qui devem la possibilitat real de viure alliberats d'aquest poder malèfic.

La gran afirmació és que *el do no té comparació amb la falta*: ho indica sovint amb l'expressió «molt més».

A la 2a part del Discurs de la Missió ens anima Jesús a ser intrèpids anunciadors de l'Evangelí. La triple invitació a «no tenir por» (a l'inici v. 26, al mig v. 28 i cap al final v. 31) emmarca tot el Discurs.

La *por* és reacció natural davant les dificultats reals que marquen sempre el camí del cristià.

Parlant als *enviats com anyells enmig de llops* (v. 16-25) els invitava a *ser astuts*. Ara Jesús ens crida a *no tenir por dels qui poden matar el cos però no l'ànima*.

A la fi la veritat resplendirà: *no hi ha res de secret que no s'hagi de saber*.

Per l'amor que *el vostre Pare us té, vosaltres valeu més que tots els ocells*.

Mn. José Luis Arín

► Lectura del llibre de Jeremies (Jr 20,10-13)

Digué Jeremies: «Sento com parla la gent, em veig amenaçat de tots costats; diuen: Vosaltres que teniu amb ell un pacte d'amistat, denuncieu-nos-el, perquè el puguem denunciar; seguiu-lo de prop: potser es deixarà enganyar; llavors podrem apoderar-nos-en i venjar-nos d'ell. Però el Senyor em fa costat com un guerrer invencible; per això els qui em persegueixen cauran, no podran apoderar-se de mi, quedaran tan confosos del seu fracàs que ningú no oblidarà mai més la seva vergonya. Senyor de l'univers que coneixeu a fons els justos, que penetreu tot l'interior dels homes: feu-me veure com feu justícia, ja que és a vós que jo he confiat la meua causa. Canteu al Senyor, lloeu el Senyor: ell salva la vida del pobre de les mans dels qui volen fer-li mal.»

► Salm responsorial (68)

R. Escolteu-me, Senyor, vós que estimeu tant.

Per vós, Déu meu, / he d'aguantar els escarnis, / i abaixo els ulls, avergonyit; / els meus germans em consideren foraster, / em desconeixen els meus familiars. / El zel del vostre temple em consumia, / i he hagut de rebre els insults dels qui m'ultratgen. R.

A vós us prego, Senyor, / en aquesta hora propícia; / escolteu-me, Déu meu, / vós que estimeu tant, / vós que sou fidel a salvar els amics. / El vostre amor, Senyor, / vessa bondat, mireu-me, responeu, / vós que estimeu tant. R.

Se n'alegraran els humils quan ho vegin; / els qui busquen Déu sincerament diran: / «Tingueu llarga vida.» / El Senyor escolta sempre els desvalguts, / no té abandonats els seus captius. / Que el lloïn el cel i la terra, / els mars i tot el que s'hi mou. R.

► Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 5,12-15)

Germans, per obra d'un sol home entra el pecat al món, i amb el pecat hi entra també la mort, que s'estengué a tots els homes, donat que tots van pecar. Abans que la Llei fos donada, el pecat ja existia en el món, encara que, mentre no hi ha llei, no consta quina és la pena dels pecats. Així i tot, la mort ja imperava durant tot el temps que va d'Adam fins a Moisès, fins sobre aquells homes que no havien transgredit cap precepte, com ho havia fet Adam. I Adam prefigurava l'home que havia de venir més tard. Però el do no té comparació amb la caiguda, perquè, si tants han mort per haver fallat aquell tot sol, molt més ha abundat la gràcia de Déu i el do generós que s'ha estès a tants per la gràcia d'un sol home, Jesucrist.

► Lectura de l'evangelí segons sant Mateu (Mt 10,26-33)

En aquell temps, Jesús digué als seus apòstols: «No tingueu por dels homes. No hi ha cap secret que tard o d'hora no sigui revelat; no hi ha res amagat que tard o d'hora no sigui conegut. Allò que us dic en la fosca digueu-ho a plena llum, allò que us dic a cau d'orella, proclameu-ho des dels terrats. I no tingueu por dels qui maten només el cos però no poden matar l'ànima. Tingueu por més aviat del qui pot perdre a l'infern tant l'ànima com el cos. No venen dos pardals per pocs diners? Doncs ni un d'ells no cau a terra si no ho permet el vostre Pare. Però a vosaltres, Déu us té comptats cada un dels cabells. No tingueu por: valeu més que tots els ocells plegats. A tothom qui em reconegui davant els homes, també jo el reconeixeré davant el meu Pare del cel, però a tothom qui em negui davant els homes, també jo el negaré davant el Pare del cel.»

► Lectura del libro de Jeremías (Jer 20,10-13)

Dijo Jeremías: «Oía la acusación de la gente: "Pavor-entorno, delatadlo, vamos a delatarlo". Mis amigos acechaban mi traspié: "A ver si, engañado, lo sometemos y podemos vengarnos de él". Pero el Señor es mi fuerte defensor: me persiguen, pero tropiezan impotentes. Acabarán avergonzados de su fracaso, con sonrojo eterno que no se olvidará. Señor del universo, que examinas al honrado y sondeas las entrañas y el corazón, ¡que yo vea tu venganza sobre ellos, pues te he encomendado mi causa! Cantad al Señor, alabad al Señor, que libera la vida del pobre de las manos de gente perversa.»

► Salmo responsorial (68)

R. Señor, que me escuche tu gran bondad.

Por ti he aguantado afrentas, / la vergüenza cubrió mi rostro. / Soy un extraño para mis hermanos, / un extranjero para los hijos de mi madre. / Porque me devora el celo de tu templo, / y las afrentas con que te afrentan caen sobre mí. R.

Pero mi oración se dirige a ti, / Señor, el día de tu favor; / que me escuche tu gran bondad, / que tu fidelidad me ayude. / Respóndeme, Señor, con la bondad de tu gracia; / por tu gran compasión, vuélvete hacia mí. R.

Miradlo, los humildes, y alegraos; / buscad al Señor, y revivirá vuestro corazón. / Que el Señor escucha a sus pobres, / no desprecia a sus cautivos. / Alábenlo el cielo y la tierra, / las aguas y cuanto bulle en ellas. R.

► Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos (Rom 5,12-15)

Hermanos:

Lo mismo que por un hombre entró el pecado en el mundo, y por el pecado la muerte, y así la muerte se propagó a todos los hombres, porque todos pecaron... Pues, hasta que llegó la ley había pecado en el mundo, pero el pecado no se imputaba porque no había ley. Pese a todo, la muerte reinó desde Adán hasta Moisés, incluso sobre los que no habían pecado con una transgresión como la de Adán, que era figura del que tenía que venir. Sin embargo, no hay proporción entre el delito y el don: si por el delito de uno solo murieron todos, con mayor razón la gracia de Dios y el don otorgado en virtud de un hombre, Jesucristo, se han desbordado sobre todos.

► Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 10,26-33)

En aquel tiempo, dijo Jesús a sus discípulos: «No tengáis miedo a los hombres, porque nada hay encubierto, que no llegue a descubrirse; ni nada hay escondido, que no llegue a saberse. Lo que os digo en la oscuridad, decidlo a la luz, y lo que os digo al oído, pregónadlo desde la azotea. No tengáis miedo a los que matan el cuerpo, pero no pueden matar el alma. No; temed al que puede llevar a la perdición alma y cuerpo en la "gehena". ¿No se venden un par de gorriones por un céntimo? Y, sin embargo, ni uno solo cae al suelo sin que lo disponga vuestro Padre. Pues vosotros hasta los cabellos de la cabeza tenéis contados. Por eso, no tengáis miedo: valéis más vosotros que muchos gorriones. A quien se declare por mí ante los hombres, yo también me declararé por él ante mi Padre que está en los cielos. Y si uno me niega ante los hombres, yo también lo negaré ante mi Padre que está en los cielos.»